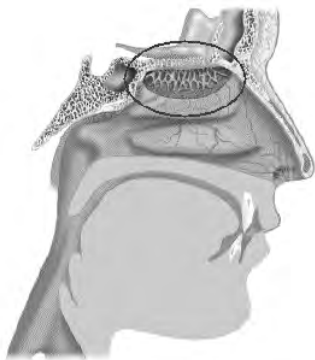

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1

- 1p 1 Wat heeft het onderzoek aangetoond volgens de tekst?
Dat je in een panieksituatie
A geuren niet uit elkaar kunt houden.
B gevaar kunt ruiken.
C niets meer kunt ruiken.
D opwinding kunt ruiken.
- 1p 2 Heeft het onderzoek een praktisch nut?
→ Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin waarop je je antwoord baseert.

Nelerin kokusunu aliyoruz?

ABD'de 12 gönüllü üzerinde yapılan bir araştırmada, şok anında insan burnunun tehlikeyi sezdiği saptandı. İki benzer kokuyu algılamaları istenen 12 gönüllüye düşük voltajda elektrik dalgaları verildi. Çalışmanın sonunda elektrik dalgaları sayesinde çalışmada denek olarak kullanılan insanların iki benzer kokuyu ayrıştırabildiği belirlendi.

Çalışmada yer alan bilimadamları, bunun evrimsel bir sonuç olduğunu söyledi. Araştırmaya başkanlık yapan Dr. Wen Li

sonucu şu sözlerle değerlendirdi:

"Yaptığımız çalışma bize insan burnunun tehlikeyi önceden sezebildiğini ortaya koydu. Panik anında iki benzer kokuyu ayrıştırmak bu anlama geliyor. İnsan burnunda tehlikeyi sezen bir nevi sensörün olduğunu keşfetmiş olduk. Yaşanan ani paniklerde insan burnu 175 kiloluk bir aslanın kokusunu alabilir."

Uzmanlar bu çalışmanın psikiyatrik terapilerde yeni tedavi yöntemlerinin geliştirilmesinde öncü olabileceğini söyledi.

Tekst 2

- 1p 3 Een kennis uit Turkije wil als au pair binnen de Europese Unie gaan werken en zij vraagt zich af of haar verblijfsvergunning na een jaar verlengd kan worden.
→ Welke gerechtelijke instantie heeft daarover een belangrijke uitspraak gedaan?
Schrijf de naam daarvan op in de uitwerkbijlage.
Je moet in het Turks antwoorden.

Au Pair Çalışanı Avrupa'da Oturma Hakkı Kazanabilir mi?

Avrupa Birliği'nin en yüksek yargı organı olan Avrupa Birliği Adalet Divanı 24.01.2008 tarihinde verdiği bir kararda au pair olarak bir yıllık çalışmanın bazı haklar doğuracağına işaret etmektedir.

Belirtilen karar İngiltere'ye dil öğrenmek için gelen, oradaki bir ailede kalıp, o aileye özellikle çocuk bakımında yardımcı olan (au pair çocuk bakıcısı) bir Türk vatandaşı ile ilgili alındı. Bu Türk vatandaşı au pair çalışmanı olarak İngiltere'ye gelmişti ve oturma iznine göre çalışma hakkı bulunmamaktaydı. Bir İngiliz ailesinde kalan Türk hanım haftada 15 ile 25 saat aile için çalışıp, haftalık 103 Euro karşılığı İngiliz sterlini harçlık almaktaydı. Aynı ailede bir yıldan fazla çalıştıktan sonra oturma izninin uzatılmasını talep etti ve dört sene bu ailede çalıştıktan sonra satış elemanı olarak yeni bir işe girdi. Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD) bu Türk vatandaşını işçi olarak değerlendirdi ve Türkiye - AB Ortaklık Konseyi 1/80 kararının 6. maddesini uyguladı. Bu maddeye göre bir yıl aynı işyerinde çalışan Türk vatandaşları hala bu iş yerinde çalışıyorlarsa oturma ve çalışma haklarının uzatılmasını talep edebilmektedirler.

Türk vatandaşları üç yıl aynı iş yerinde çalıştıktan sonra aynı branşta başka bir işyerinde ve dört yıl çalışma süresinden sonra istediği iş yerinde çalışıp oturma hakkı talep edebilirler. ABAD, benzeri kararları bir Avrupa Birliği ülkesinde okurken masraflarını çıkarmak için, örneğin garson olarak çalışan öğrenciler ile ilgili olarak da aldı.

Tekst 3

- 1p 4 Welke twee instanties hebben de in de tekst genoemde studie verricht?
- A de 'Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi' en de 'Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi'
  - B de 'Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi' en de 'Erzincan Üniversitesi Tıp Fakültesi'
  - C de 'Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi' en de 'Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi'
  - D de 'Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi' en de 'Erzincan Üniversitesi Tıp Fakültesi'
- 2p 5 Welke van onderstaande beweringen zijn volgens de tekst juist en welke onjuist?
Kruis 'juist' of 'onjuist' aan in je uitwerkbijlage.
- 1 Hoe beter het linkeroor, hoe hoger de wiskundige intelligentie.
  - 2 Hoe beter het rechteroor, hoe hoger de wiskundige intelligentie.
  - 3 Linkshandige kinderen zijn beter in wiskunde dan rechtshandige kinderen.
  - 4 Rechtshandige kinderen zijn beter in wiskunde dan linkshandige kinderen.

Kendi kulağınıza bakın 'zekanızı öğrenin'

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde görevli Prof. Dr. Şenol Dane, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Çetin Dođar ile 'Üniversite Matematik Bölümü Öğrencilerinde İşitme Süresi ve Göz Kayma Derecesi ile Non-Verbal Zeka Arasındaki İlişki' konulu bir çalışma gerçekleştirdiklerini söyledi.

Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Matematik Bölümü'nden 36 erkek ile 34 kız öğrenci üzerinde araştırmayı gerçekleştirdiklerini anlatan Prof. Dr. Şenol Dane, sol kulak işitme sürecinin solaklarda sağ ellerini kullananlara göre anlamlı derecede yüksek olduğunu belirlediklerini ifade etti. Prof. Dr. Dane, "Araştırmada sol kulak işitme süresi artıkça zeka puanının arttığını ortaya koyduk." dedi.

Yapılan çalışma ile matematiksel başarıda sol kulağın işitmesinin sağ kulaktan daha önemli olduğunu kaydeden Dane, şu bilgileri verdi:

"Sol elini kullananların sol kulakları, sağ elini kullananların sağ kulaklarının daha iyi işittiğini belirledik. Ayrıca sol kulak işitme süresi artıkça matematiksel zekanın arttığını ortaya çıkardık. Bu sonuçların ışığında işitmenin hatta özellikle sol kulak işitmesinin matematiksel başarı açısından önemli olduğu söylenebilir."

İlköğretim ve liselerde okuyan çocukların matematikte başarılı olmamasının çeşitli nedenleri olabileceğini anlatan Dane, anne ve babaların matematikte beklenen başarıyı gösteremeyen çocuklarının kulaklarını mutlaka uzman doktora muayene ettirmelerini de önerdi.

Öğrencinin sol kulak muayenesinin çok dikkatli yapılması gerektiğini sözlerine ekleyen Dane, "Matematik başarısında kulak muayenesi çok önemli. Çocukların KBB uzmanları tarafından kontrol edilmesi matematik başarısını artırabilir." diye konuştu.

Tekst 4

- 3p 6 In de tekst worden de eigenschappen van de oudste, de middelste en de jongste kinderen genoemd.
→ Kruis op je uitwerkbijlage aan welke eigenschappen bij welke kinderen horen.

Siz kaçınıcı çocuksunuz?

İlk çocuk, lider ve agresif oluyor

ABD'li psikolog Kevin Leman, ailenin ilk, ortanca ya da son çocuğu olmanın insanın kişiliğini etkilediğini ileri sürüyor.

İlk çocukların doğal olarak liderlik özelliklerine sahip olduğunu söyleyen psikolog, tek çocukların da kendilerinden daha büyük kişilerle iyi anlaşacağını ifade ediyor.

CBS'in haberine göre kardeşlerin doğum sırası, karakterlerinin gelişimi üzerinde doğrudan etkili oluyor. Kardeşlerin en büyüğü olmak ya da tek çocuk olarak büyümek, farklı karakter özellikleri geliştirmeye neden oluyor.

İlk göz ağrısı

Ailenin ilk çocuğu, dolayısıyla kardeşlerin en büyüğü olmak, kişinin liderlik vasfını geliştiriyor. Amerikan başkanlarının yarısından fazlasının ilk çocuk olmaları bunun kanıtı. İlk çocuklar ayrıca güvenilir, bilinçli ve mükemmelliyetçi kişiler olarak tanınıyor.

Sürprizlerden hoşlanmıyor ve biraz da agresif özellikler taşıyorlar. İlk çocuklar ailenin 'örnek çocuğu' olarak da görüldüğü için, başkalarının onayını alma, kabul görme ihtiyacını fazlasıyla hissediyorlar. İlk çocuklardan çok başarılı şirket yöneticileri çıkabilir.

Ortanca karmaşık

Ortanca çocuklar, kardeşler arasında en karmaşık özelliklere sahip olanlar. Ortanca çocuklar, ağabey ya da ablalarından çok farklı. Bu kişiler, bütün ilgiyi ağabey ya da ablalarının topladığını hissederken, küçük kardeşlerinin de bütün aile içi disiplin kurallarından kurtulduğunu düşünüyor.

Bu da ortanca çocuğun daha az ilgi gördüğünü düşünmesine yol açıyor. Ortanca çocuklar diğerlerine göre daha iyi sır tutabilen, düşünce ve duygularını açıkça paylaşamayan kişiler olarak yetişiyor.

Ortancalar, ailede 'özel bir yerleri' olmadığını düşündükleri için arkadaşlığa daha çok önem veriyor. İnsanların duygularını okumak ve onları uzlaştırmak konusunda yetenekli olan ortancalar, olayın farklı yönlerini görebiliyor.

Bağımsız ve yaratıcı özellikleri dikkat çekiyor. İlk çocuklar şirket yöneticisi olacak özellikler taşıırken, ortanca çocuklar girişimci ruhuna sahip oluyor.

Sonuncu şöhret düşkünü

Ailenin son çocukları, sosyal yönü baskın ve girişken bir kişilik taşıyor. Psikolog Kevin Leman, en küçük kardeşlerin maddi açıdan en sorumsuz kişiler olduğunu belirterek, genelde bunların tek amaçlarının eğlenmek olduğunu söylüyor.

İlgi çekmeye alışık olan ve bundan çok hoşlanan en küçük kardeşler şöhreti seviyor. Billy Crystal, Goldie Hawn, Jim Carey ve Steve Martin gibi dünyaca ünlü yıldızlar, ailelerinin en küçüğü olmalarıyla dikkat çekiyor.

En küçükler sevimli olmalarıyla tanınıyor.

Yaş farkı olursa

Uzmanlara göre bazı değişkenler, çocuklardaki bu özellikleri etkileyebiliyor.

Örneğin eğer ilk çocuk ile ikinci çocuk arasında yaş farkı büyükse, ikinci çocuk da ilk çocuğun özelliklerini taşıyabiliyor.

Tek çocuk olmak

Psikolog Kevin Leman, "İlk çocukların özelliklerini üçle çarpın, karşınıza tek çocuğun özellikleri çıkar." diyor.

Tek çocuklar aşırı mükemmelliyetçi olmalarıyla tanınıyor.

Ayrıca kendilerinden yaşlı insanlarla daha kolay anlaşabiliyorlar.

Tekst 5

Ayder Yaylası

Ayder Yaylası'na ulaşmak için Rize'den çıkıp Artvin istikametine doğru devam ediyorsunuz, Çayeli ilçesinden Sahil yolundan ayrılarak Çamlıhemşin ilçesi yönüne dönerek, Fırtına Vadisi boyunca güneye doğru yönelip tırmanmaya başlıyorsunuz. Milli park statüsündeki Fırtına Vadisi, Dünya'nın öncelikli korunması gereken 200 ekolojik bölgesinden birisi. Fırtına Deresi bir zamanlar baraj yapımı ile gündeme 7. Fakat doğal yapının bozulmasına neden olacağı için uzun bir yargı sürecinden sonra proje iptal edildi. Dereyi solumuza alıp ağır ağır yolda ilerlerken, yeşilin bin bir tonunu görünce bunun nedenini anlamakta zorlanmayacaksınız.

Fırtına Vadisi'nin gerçekten muhteşem bir doğası var. İnsanı kendinden 8 bir güzelliğe sahip. Dar ve derin bir vadi içinde akan bir dere, her yandan ona ulaşan küçük su kaynakları, bin bir çeşit ağaç ve rengarenk çiçeklerden oluşan manzara... Zaman zaman bu dere 9 kurulmuş

kemer köprülere ve yamaçlardan dökülen küçük şelalelere rastlanıyor. Tepelerinde ve yamaçlarında Karadeniz'e özgü değişik mimari tarzda evleri ve ilkel görünümlü teleferikleri de unutmamak lazım.

Karadeniz kıyısıyla Ayder Yaylası arasındaki tek yerleşim yeri Çamlıhemşin. Çamlıhemşin yolu gayet bakımlı. İlçe, ortasından akan derenin iki kenarındaki dik yamaçlara kurulmuş. Ahşap ve eski evler ile karşılaştığımız kadınların rengarenk yöresel 10 hemen dikkatimizi çekiyor. Çamlıhemşin - Rize arası toplam 69 km. Çamlıhemşin ile Ayder Yaylası arası 19 km. Çamlıhemşin'den yola devam edince 20 dakika kadar sonra Ayder Yaylası'na ulaştık. 1.358 m. yükseklikteki Ayder Yaylası, Karadeniz 11 en meşhurlarından biridir. Bu yayla Milli Park Sahası içinde olmakla birlikte Turizm Merkezi ve Belediye Mücavir Alan kapsamındadır.

Yeni gelişmekte olan bir yerleşim birimidir. Bu yaylada küçük büyük yaklaşık 25 adet otel ve pansiyon bulunmaktadır. Bunların çoğunluğu aile işletmeciliği şeklinde çalışmaktadır. Alt yapı hizmeti tamamlanmış olan yayla daha çok bir kasabayı hatırlatmaktadır. Ayder'in en bilinen ve en meşhur görüntüsü yamaçtaki çimenlikler arasında yer alan ahşap ve eski evler. Ayder'de bulunmak bile kendinizi iyi hissetmenizi sağlayacaktır. İlk yapacağınız iş, çeşmeden akan buz gibi sudan içmek olmalı. Yaylanın her tarafında mutlaka bir pınar ya da çeşmeye rastlamak mümkün.

Doğayla bütünleşmiş yayla evleri, oteller ve pansiyonların yanısıra çadırları ve karavanları olanlar için kamp yapma olanakları da var. Ayder'de beton bina yapmak yasak. Yapılacak binaların mutlaka ahşap olma zorunluluğu var. Yayla, bölgenin diğer kesimlerine göre kalabalık. Ağırıklı olarak turistler var; dünyanın her yerinden gezmeye gelen 12 rastlayabiliyorsunuz.

Ayder'in 'Şifa Yaylası' olarak tanımlanmasını sağlayan özellikleri havası, suyu, kaplıcası ve balıdır.

Ayder Yaylası'nın havasının astım hastalığına iyi geldiği söyleniyor. Kaplıca suları egzama ve sedef, ergenlik sivilceleri gibi cilt hastalıklarının tedavisinde de kullanılıyor. Ayder Yaylası'nda, orman gülünden (Rhodedendron) elde edilen bal; turistik eşya satan küçük büyüklükte dükkan ve tezgahlar dikkat çekiyor. Bal satıcıları bunu şifalı bal olarak sunuyorlar. Ayder balının en önemli özelliği tamamen doğal olması. Ayder balını elde etmek için yöre halkı, tahta kovanları iplerle yüksek çam ağaçlarının tepesine çekiyor ve orada bırakıyorlar. Kafkas orman güllerinden **13** alan arılar da aldıkları bu polenlerle meşhur Ayder balını yapıyorlar. Görüştüğümüz arıcılara göre bu balı ilk bakışta diğer ballardan ayıran özelliği rengi. Klasik bal renginden daha açık, fakat berrak değil. Mum gibi bulanık bir rengi var. Bu balın balmumu, ağızda hemen eriyecek kadar yumuşak.

Ayder Yaylası yerleşim alanı yakınında günübirlik kullanıma yönelik **14** sunan düzenlenmiş saha mevcuttur. Milli park ayrıca doğa yürüyüşüne uygun topografyası ile dağcılık faaliyetlerine olanak sağlamaktadır. Ayder'e gelenlerin pek çoğu yürüyüş yapmak için geliyor. Başta Fırtına Deresi ve Hemşin Deresi olmak üzere; bitki çeşitliliği ve zenginliği ile fauna çeşitliliğinin yoğunlaştığı bütün vadiler görülmeye değer niteliktedir. Ağaçların yüksekliği 30-40 metreye ulaşmaktadır. Dağ çayırıları arasında çok sayıda kır çiçekleri ve frambuazlar bulunmaktadır.

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

1p **7**

- A bakmıştı
- B gelmişti
- C sorulmuştu
- D yönlenmişti

1p **11**

- A ağaçlarının
- B derelerinin
- C mağaralarının
- D yaylalarının

1p **8**

- A biktıracak
- B geçirecek
- C koparacak
- D soğutacak

1p **12**

- A bitkiye
- B insana
- C kurda
- D kuşa

1p **9**

- A ayağına
- B kıyısına
- C üzerine
- D yakınına

1p **13**

- A koku
- B polen
- C renk
- D yaprak

1p **10**

- A kıyafetleri
- B şiveleri
- C tavırları
- D yaşantıları

1p **14**

- A bakım
- B beceri
- C görünüm
- D hizmet

Tekst 6

Antarktika'da bir miljoen yıllık buz bulundu

Antarktika'da sondaj çalışmaları yapan Japon araştırmacılar, bir milyon yıllık buz parçası buldular.

Eğitim ve Bilim Bakanlığı'nda çalışan Yuji Umezaki, buz örneğinin üç bin yirmisekiz metre derinlikten çıkarıldığını söyledi.

Umezaki, buz parçası üzerindeki yaş incelemesinin baharda Japonya'da yapılacağını, ancak buzun bulunduğu derinlik ve diğer faktörlerden bunun bir milyon yıllık olduğunu tahmin ettiklerini söyledi.

Buz örneğinin iklim değişikliği konusunda önemli bilgiler ihtiva edebileceğini belirten Umezaki, buzun içindeki hava boşluklarında o dönemlerden kalma hava örneklerinin bulunduğunu söyledi.

Umezaki, buzun Japonya'ya nisan ayında araştırma gemisiyle getirileceğini söyledi. Antarktika'da şimdiye kadar bulunan en eski buz kütlesi sekizyüz bin yıllıktı.

- 1p 15 Wat voor iemand is Yuji Umezaki?
A een historicus
B een journalist
C een ontdekkingsreiziger
D een rijksambtenaar
- 1p 16 Welke van onderstaande beweringen over het gevonden stuk ijs is juist?
A Het is het alleroudste stuk ijs dat gevonden is.
B Het is het op één na oudste stuk ijs dat gevonden is.
C Het is het op twee na oudste stuk ijs dat gevonden is.
- 1p 17 Waaruit leidt men onder andere de ouderdom van het gevonden stuk ijs af?
A uit de diepte waarop het gevonden is
B uit de dikte van het stuk ijs
C uit de mate van doorzichtigheid van het stuk ijs
- 1p 18 Wat wordt onderzocht aan de hand van de luchtbelletjes in het gevonden stuk ijs?
A Hoe diep het ijs onder de Zuidpool is.
B Hoe het klimaat er op de Zuidpool vroeger uit zag.
C Hoe oud de Zuidpool is.

Tekst 7

2050 yılında Amerikalılar

DIŞ HABERLER

ABD'de resmi tahminlere göre, beyaz Amerikalılar 2050 yılına kadar artık nüfusun çoğunluğunu oluşturmayacak. Önceki tahminlerde bu süre 2050 olarak belirlenmişti.

Son yıllarda nüfusu etnik çeşitlilikle büyüyen ABD'de bu süreç, göç ve azınlıklar arasındaki yüksek doğum oranıyla daha da hız kazandı. Uzmanların bu yeni tahmininin nedenlerinden biri de beyaz nüfusun yaşlanması oldu.

Nüfus Bürosu'nun, doğum, ölüm ve göç oranlarına bakarak 2050'ye kadar yaptığı tahminlere göre, ABD'nin 305 milyon olan nüfusu, 2039'da 400 milyon, 2050'de 439 milyona çıkacak.

ABD'de 2050'ye kadar beyazlar nüfusun yüzde 46'sını ve siyahlar yüzde 15'ini oluşturacak.

ABD nüfusunun bugün yüzde 15'ini oluşturan Güney Amerikalı Latinlerin oranı 2050'de yüzde 30'u bulacak.

Nüfusun yüzde 5'ini oluşturan Asyalıların oranının ise 2050'ye kadar yüzde 9'a çıkacağı tahmin ediliyor.

85 yaş ve üzeri yaşlı nüfusun ise, 2050'ye kadar 3 katına ulaşarak 19 milyona ulaşması bekleniyor.

- 1p **19** In het artikel wordt gezegd dat de blanke Amerikanen in 2050 in de minderheid zullen zijn.
Dit betekent dat het aantal blanke Amerikanen zal worden overtroffen door
- A** het aantal Afro-Amerikanen.
  - B** het aantal Aziaten.
  - C** het aantal Zuid-Amerikanen.
  - D** al deze drie bevolkingsgroepen bij elkaar opgeteld.
- 1p **20** Bij hun berekeningen houden de autoriteiten, behalve met het geboortecijfer en het migratiecijfer, ook nog rekening met een ander soort cijfer.
→ Wat voor soort cijfer is dat? Schrijf dat op in je uitwerkbijlage.
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p **21** Kruis op het schema in je uitwerkbijlage aan welke bevolkingsgroep in 2050 de grootste, welke de middelste en welke de kleinste zal zijn.
- 1 Afro-Amerikanen
  - 2 Aziaten
  - 3 Zuid-Amerikanen

Tekst 8

Top Secret'in yönetmeni son filminde başrolü bir Türk'e verdi.

Siz kimsiniz?

- Adım Serdar Burhan Kalsın. 74 İstanbul doğumluyum. Varlıklı bir aileden geldim. 25 yaşına kadar aval aval gezdim. Ne yapmak istediğimi bilmiyordum. Sonra birden keşfettim ve hayallerimin peşinden Amerika'ya gittim...

Nedir hayaliniz?

- Ben bir 'hikaye anlatıcısı' olmak istiyorum. Ve dünyanın en güzel hikayelerini anlatmak istiyorum.

Yönetmen yani...

- Evet. Ama güzel hikayeler anlatabilmek için işi çok iyi bilmeniz gerekiyor, sette yapılan her işi. O yüzden şimdi oyunculuk yapıyorum.

Öyle bir söylüyorsunuz ki sanki figüranlık yapıyorsunuz. Siz gittiniz David Zucker'in 20 milyon dolarlık yeni filminde başrol oynadınız!

- Evet. Adı American Carol.

Affedersiniz ama bu nasıl oldu? David Zucker, Top Secret, Airplane, Naked Gun gibi filmlerin yönetmeni. Ne münasebetle başrol oynadınız? Neden siz?

- Zucker'le bir reklam çekiminde tanıştık. Aktörlüğümü çok beğendiğini söyledi, "Gelecek filmimde sana başrol oynatacağım." dedi. Herkes sizin gösterdiğiniz tepkiyi gösterdi: "Hollywood palavrası. Sakın inanma!" Ama sözünde durdu. Benim bir suçum yok yani.

Aileniz peki? Onlar neyin nesi, kimin fesi...

- Babam sıfır sermayeyle iş kurmuş müthiş bir adam. Muş'tan geliyor. İstanbul Üniversitesi'nde iktisat ve gazetecilik okuyor. Annem de Ayvalıklı aydın bir ailenin kızı. 6 kız kardeşi var. Hepsi de üniversite mezunu. Beyazıt'ta üniversitenin kampüsünde birbirlerine aşık olup evleniyorlar. Ben 3 erkek çocuğun en küçüğüyüm. Sorunsuz, rahat bir çocukluk geçirdim.

Pekala babanızın işinde çalışabilir, şahane bir hayat yaşayabilirdiniz. Derdiniz neydi?

- Kaşındım diyelim. Anneme sorarsanız ben delinin tekiyim. Şanslı bir çocuktum. 9 yaşında yurtdışına çıktım. 17 yaşına gelmeden de bütün Avrupa'yı gezmiştim. İki kanallı TRT yıllarında, bizim evde neredeyse bütün Avrupa kanalları vardı. Dolayısıyla dünya görüşüm erken yaşta gelişti. Olaylara farklı bakan biri oldum. İstedim ki zor bir iş yapayım, eğitimini alsan da kolay kolay kimsenin yapamayacağı bir iş...

Sinemaya nasıl ve ne münasebetle bulaştınız?

- 25 yaşına kadar İstanbul'un altını üstüne getiren biriydim. Bir yerin adresini "Şu barın arkası, şu kulübün eski binasının yanı" diye tarif ederdim. İstanbul Erkek Lisesi'den sonra İTÜ'de gıda mühendisliği okudum. Sonra Tayfun Dinçer'in yanına Set Film'e girdim. Doğru insanların yanında işe başlamak, çizgimi doğru çizmeme sebep oldu. Kalktım Amerika'ya gittim. New York Üniversitesi Tish School of Arts'ta film okudum. Yetmedi, Los Angeles Film School'da görüntü yönetmenliği eğitimi aldım.

Sinemanın nesi sizi baştan çıkarıyor?

- Heyecan verici, büyüleyici ve 100 sene geçse de eskimiyor. Şu anda herhangi bir sinemaya gidip 1910'da çekilmiş bir filmin 35 milimetre printini bir makineye koysak, o filmi izleyebiliriz. Bu olağanüstü değil de ne? Bir de tabii milyonlarca insana ulaşabilme, onların hayatlarına değebilme meselesi var. İki saatlik zaman diliminde, insanlar benliklerini bırakıp seninle bir maceraya çıkıyorlar, bundan daha seksi bir şey düşünemiyorum ben.

İyi bir yönetmen olabilmek için gerçekten aktörlük yapmak zorunda mı insan?

- Bence öyle. Ben bir görüntü yönetmeniyim. Üstelik piyasadaki her kamerayla çalışmış bir görüntü yönetmeniyim. İki filmim Amerika'da vizyona girdi. Ama bunlar yetmez. Gerçekten iyi bir yönetmen-prodüksiyon olmak istiyorsan, evet aktörlük de yapmak zorundasın.

Amerika'da bir Türk star olabilir mi?

- Çok zor. Amerika'da 36 milyon siyah Amerikalı ve 45 milyon Latin Amerika kökenli (Hispanik) var. Tam da bu yüzden filmlerde siyah cumhurbaşkanı ya da Hispanik belediye başkanı tiplmelerine rastlıyoruz. Her şeyin bir sebebi, pazarı ve alıcısı var. Henüz bir Türk star olamaz, çünkü sadece 100 bin Türk yaşıyor Amerika'da. Bu da fazla seyirci çekmeyeceğini gösterir. Doğru dürüst bir pazar yok yani.

Siz Ortadoğu temalı filmlerde mi yönetmenlerin akıllarına geliyorsunuz? Yani sadece Afgan rollerinde mi sizi izleyebileceğiz...

- Amerika'da etnik azınlığa ait olan aktörler, ilk başta kendi orijinlerine yakın rollerde kendilerini kanıtlıyorlar, ondan sonra 'blockbuster' denen büyük filmlerde rol alabiliyorlar. Yani Hollywood diyor ki: "Sen önce kendini oyna. Bana bir filmi başından sonuna kadar taşıyabilecek iyi bir aktör olduğunu kanıtla. Ondan sonra ben sana etnik yapın dışında roller vereyim." Sanırım bir tek Türkiye'de kendini kanıtlamamış aktörlere zart diye baş rol veriyorlar. Bu tabii 3 aylığına Amerika'ya tatile gelen ya da sevgilisiyle Hollywood'da takılıp geri dönen Türk oyuncuların neden başarısız olduğunu da açıklıyor. Burada hiçbir şey küt diye olmuyor...

Gerçekten herkes aktör olup kapağı Hollywood'a mı atmak istiyor?

- Aynen öyle. Amerika'nın nüfusu 300 milyon. Neredeyse lise ve üniversitelerin 'En güzel kız ve erkek' seçilmiş bütün öğrencileri, hayatlarının en az 3-4 senesini Los Angeles'ta şanslarını deneyerek geçiriyorlar. Şehirde her gün 300 bine yakın aktör rol kapmak için kendini parlıyor. Her gelen 100 aktörden sadece biri, para kazanacağı bir rol kapabiliyor. Yine o 100 taneden sadece biri, eline böyle bir fırsatı ikinci kez geçirebiliyor. Ve yine o 100 kişiden sadece 5'i hayatının geri kalanını film işinden kazanabiliyor. Zor yani.

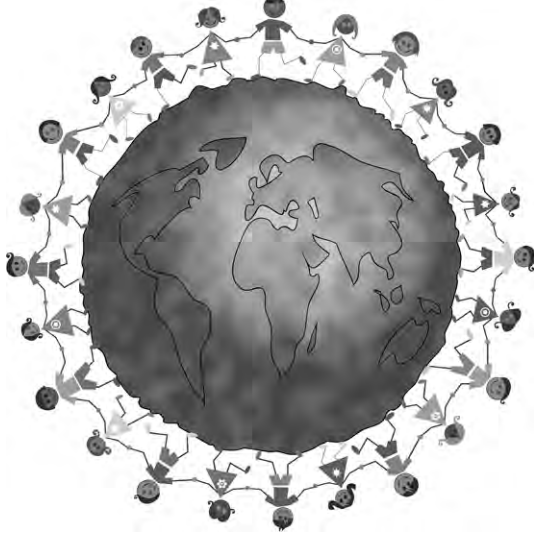
Anladık iyi bir görüntü yönetmenisiniz, iyi de bir oyuncusunuz ama bir kadın sizi neden beğensin?

- Şoförlere, garsonlara, temizlikçilere insan gibi davranırım. Hatam olursa özür dilerim. Sınıf ayırımına inanmam. İyi kalpliyim. Güldürürüm bir de... Yetmez mi?

- 1p **22** Serdar Burhan Kalsın niçin Amerika'ya gitti?
A Amerikalı bir kıza aşık olduğu için
B bir film şirketinden teklif aldığı için
C ideallerini gerçekleştirmek için
D İngilizce öğrenmek için
- 1p **23** Serdar Burhan Kalsın 'American Carol' filminde nasıl rol aldı?
A bağlı olduğu sinema ajansının girişimiyle
B filmin görüntü yönetmeni olduğu için
C katıldığı bir yarışmada ödül aldığı için
D oynadığı bir reklam filminde başarılı olduğu için
- 1p **24** Serdar Burhan Kalsın, Türkiye'de hangi eğitimi aldı?
A gıda mühendisliği
B güzel Sanatlar eğitimi
C müzik eğitimi
D tiyatro eğitimi
- 1p **25** Serdar Burhan Kalsın'ın sinemaya ilgisi nasıl başladı?
A ailesinin teşvik etmesiyle
B babasının oyuncu olmasından dolayı
C birlikte çalıştığı insanların etkisiyle
D Türkiye'de aldığı eğitimden dolayı
- 1p **26** Serdar Burhan Kalsın'a göre bir Türkün Amerika'da star olması neden zordur?
A Amerika'da az Türk yaşadığı için
B Amerika'da fazla ayrımcılık olduğu için
C Türklerin dil sorunu olduğu için
D Türklerin film sektörüne ilgisi az olduğu için
- 1p **27** Serdar Burhan Kalsın'a göre iyi bir yönetmen olmak için ne gereklidir?
A aktörlük yapmış olmak
B Amerika'da çalışmak olmak
C Amerikalı olmak
D iyi eğitim almış olmak
- 1p **28** Serdar Burhan Kalsın'ın Amerika'daki yabancı oyuncuların büyük rolleri alabilmeleri ile ilgili görüşü aşağıdakilerden hangisidir?
A Farklı etnik kökenden gelenler diğer oyuncularla eşit şartlara sahipler.
B Farklı etnik kökenlerinden dolayı çok kolay başrol alabiliyorlar.
C Yabancıların Amerika'da hemen hemen hiç şansları yoktur.
D Yabancılar önce etnik kökenli rolünde kendilerini kanıtlamalılar.

Tekst 9

Dünya Gerçekten Küçükmüş

Yıllardır tartışılan 'Küçük Dünya Teorisi', gelişen teknoloji sayesinde sonunda kanıtlandı. Dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan ve birbirini tanımayan iki insanın, ortak tanıdıkları yoluyla, yaklaşık 7 adımda birbirlerine ulaşabilecekleri kanıtlandı. Birbirleriyle yeni tanışan iki insan, ortak bir arkadaşlarının olduğunu tesadüfen keşfedince "dünya küçük" der, geçer. Bilim de bu tür olaylara uzun süre tesadüf gözüyle baktı.

Microsoft araştırmacısı Eric Horvitz ile meslektaşı Jure Leskovec, meseleyi ilk kez küresel boyutta ele aldılar. İki yıl süren son

araştırmalarını yeni tamamlayan Amerikalı bilim adamları, Microsoft'un internet sohbet programı Messenger'a ait kayıtları kullandı. Dünyanın yarısının mesajlaşmak için kullandığı yazılımın 2006 Haziran'ındaki devasa veri tabanını inceleyen ikili, 180 milyon insanın gerçekleştirdiği 30 milyar yazışmayı analiz etti. Kullanıcıların kimlerle yazıştıkları, nerede buldukları gibi bilgiler kaydedildi. Birbirine mesaj gönderen herkesi 'tanıdık' kabul eden araştırmacılar, tüm veri tabanındaki 180 milyon insanı birbirine bağlayan 'en kısa zinciri' sayısal veriler sayesinde tespit etti. Buna göre, insanların yüzde 78'i, ortalama 6.6 adımda birbirleriyle temas kurabilirdi. 29 adımda birbirine ulaşabilecek çiftler de görüldü; ancak, sonuç teoriyi kanıtlamaya yetti. Bir insanın, 'tanıdığı'nın tanıdığı'nın tanıdığı'nın tanıdığı'nın tanıdığı' vasıtasıyla dünyadaki herkese ulaşabileceği ispatlandı.

İlk kez 60'larda Stanley Milgram tarafından ortaya atılan teorinin iddiası, ortalama 6.2 tanıdık vasıtasıyla dünyadaki herkese ulaşılabilirliği yönündeydi. İki ABD eyaletindeki 296 kişi üzerinde yapılan deneyle bu sonuca varılmıştı. Deneklere hiç tanımadıkları birinin isim ve adresi verilip, "Bu kişiyi tanıyabileceğinizi düşündüğünüz bir yakınınıza mektup yollayın" denmişti. Aynı mektuplaşma deneyi, dünya çapında 2003 yılında Columbia Üniversitesi tarafından denendi ve varılan sonuç 6 oldu. Küçük Dünya Teorisi'ni popülerleştiren ise 1990'ların başında Amerikalı üniversite öğrencilerinin oynadığı 'Kevin Bacon'ın Altı Derecesi' adlı oyun oldu. Oyunun amacı, herhangi bir aktörün filmlerdeki rol arkadaşları yoluyla Hollywood'un ünlü oyuncusu Bacon ile bağlantılandırılmasıydı.

- 1p **29** Başlıktaki 'Dünya gerçekten küçükmüş' sözüyle ne kastediliyor?
A herkesin birkaç aşamayla birbirine ulaşabildiği
B insanların ortak atalarını bulabilmek için birkaç nesil geriye bakmaları gerektiği
C sokakta atılan her adımda tanıdık biriyle karşılaşıldığı
D yeryüzünün sanıldığından daha küçük olduğu
- 1p **30** Door wie is de laatste studie naar de 'Kleine Wereld-theorie' verricht?
Schrijf de namen van de twee personen op in je uitwerkbijlage.
- 1p **31** Altmışlı yıllarda 'Küçük Dünya Teorisi'ni kanıtlamak için hangi yöntem kullanılmıştır?
A mektup
B oyun
C radyo
D telefon
E televizyon
F telgraf
- 1p **32** Door welk spel werd de 'Kleine Wereld-theorie' populair?
Schrijf de naam van dat spel op in je uitwerkbijlage.
Je moet in het Turks antwoorden.

Tekst 10

Doğu'nun Picasso seferi

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencileri ve öğretim üyelerinden oluşan 70 kişilik bir grup Sakıp Sabancı Müzesi'ndeki Picasso sergisini gezmek için Erzurum'dan trenle yola çıktı. Doğu'nun zorlu kış şartlarına aldırış etmeden 37 saatlik yolculuğa çıkan gençler, aylardır sanat dolu bu gezinin hayalini kuruyorlardı. Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Salih Zeki Bayram'ın girişimleri ile TCDD tarafından ücretsiz ulaşım imkanı sağlanan gençler sonunda İstanbul'a ulaştı. Kimi hayatında ilk kez müze gezecek olan öğrenciler, 3 gün boyunca İstanbul'da sanatı soluyacak.

Geziyi düzenleyen Güzel Sanatlar Fakültesi Sahne Sanatları Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Selda Kulluk Yerdelen, öğrencilerinin çoğunun sanata uzak kaldıklarının altını çizerek "Biz, Doğu'da kurulan ilk güzel sanatlar fakültesiyiz. Amacımız Doğu-Batı arasında bir sanat köprüsü kurmak." diyor. En az öğrencileri kadar heyecanlı olan Yerdelen, "Sanat evrenseldir ve doğusu-batısı yoktur. Amacımız mesafeleri kısaltmak ve köprü olmak. Doğu'da sanata ilgi duyan ve yetenekli çok sayıda gencimiz var. Bu gençler teşvik edilmeli, sanattan koparılmamalı." diye konuştu.

37 saat süren yolculuk boyunca Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü Başkanı Yrd. Doç. Dr. Mehmet Kavukçu, öğrencilere Picasso ile ilgili seminer verdi. Pablo Picasso'nun resim sanatına ve diğer dallara yaptığı katkılar hakkında tartışan öğrenciler, treni adeta Picasso atölyesine çevirdiler. Ünlü sanatçının eşsiz eserleri üzerine konuşan gençler, sanatta çığır açan ressamın tablolarının benzerlerini yapmaya çalıştılar. Resim bölümü 4. sınıf öğrencisi Kahramanmaraşlı Oğuzhan Demir (26) ise hayatına ve çalışmalarına yön veren Picasso'nun eserlerini yakından görmenin heyecan verici olduğunu söyledi.

- 1p **33** In welk seizoen wordt de Picassotentoonstelling gehouden?
A in het voorjaar
B in de zomer
C in het najaar
D in de winter
- 1p **34** Waar bevindt zich het Sakıp Sabancı Museum?
A in Ankara
B in Erzurum
C in Istanbul
D in Izmir
- 1p **35** Wat wordt in de tekst bedoeld met Doğu-Batı?
A de Oosterse landen tegenover de Westerse landen
B Oost-Europa tegenover West-Europa
C Oost-Turkije tegenover West-Turkije
- 1p **36** Aan welke faculteit studeren de studenten?
Schrijf de naam daarvan op in je uitwerkbijlage.
Je moet in het Turks antwoorden.
- 2p **37** Wat deden de studenten tijdens de treinreis?
Kruis in je uitwerkbijlage aan welke van onderstaande beweringen 'juist' en welke 'onjuist' zijn.
1 De studenten beschilderden de trein van buiten met Picassoschilderijen.
2 De studenten hingen een echte Picasso op in de trein.
3 De studenten discussieerden over Picasso.
4 De studenten werden voorbereid op de Picasso-tentoonstelling.

Tekst 11

Boğaza üçüncü köprü

Bayındırlık ve İskan Bakanı Faruk Nafiz Özak, Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası'nın (İNTES) Sheraton Otel'de düzenlediği, 'İnşaat Sektörü' konulu toplantıya girişi sırasında, gazetecilerin üçüncü köprüye ilişkin sorularını yanıtladı.

Üçüncü köprüyle ilgili çalışmalarını İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile koordineli yürüttüklerini belirten Özak, "İşin teknik yetkilisi biziz. Mali olarak da biliyorsunuz, geçmişte Japonlar ve İngilizler tarafından yapıldı, yap-işlet-devret olabilir, dış krediyle olabilir." diye konuştu.

Özak, üçüncü köprüyle ilgili çalışmaların, ikinci köprünün yapımının ardından başlatıldığını, hatta 90'lı yıllarda bir defa imara işlenip daha sonra çıkarıldığını anlattı. Üçüncü köprüyle ilgili olarak ön araştırma proje çalışmalarının devam ettiğini kaydetti. Bakan Özak, çalışmaların hangi aşamada olduğuna ilişkin soruya da şu karşılığı verdi: "Bayağı ileri bir aşamadayız. 3 tanesi kuzeyde, 1'i ortada, 1'i güneyde bulunan beş güzergah tespit ettik. Bu güzergahlardan en manzaralı olan, çevreyi bozmayan, İstanbul'un su sorununa zarar getirmeyen, diğer ulaşım yollarıyla entegrasyon sağlayabilen ve tüm ulaşım imkanlarını, yani demiryolu ve metroyu birleştiren ve tabii ki ekonomik olan bir tanesini seçeceğiz. Bu konuda gelip çalışan, diyalog kuran, bizden trafik yoğunluğu gibi birtakım veriler isteyen ve bunu yap-işlet-devret ile yapmak isteyen firmalar da var, ayrıca kamu-özel sektör ortaklığı da olabilir. Bu konuda son kararı Sayın Başbakan, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meclis üyelerinin görüşlerini de aldıktan sonra verecek. Çünkü biz, İstanbulluların da bu kararda bir payı olsun istiyoruz." dedi.

- 1p **38** Wat is Faruk Nafiz Özak voor iemand?
A een architect
B een minister
C een vakbondsbestuurder
- 1p **39** Wie zijn verantwoordelijk voor de bouw van de derde Bosporusbrug?
A Engelsen
B Japanners
C Turken
- 1p **40** Welk concreet resultaat is er inmiddels geboekt inzake de besluitvorming rondom de derde Bosporusbrug?
A De beurt is aan het bestemmingsplan.
B De voorstudies zijn afgerond.
C Er zijn vijf mogelijke trajecten vastgesteld.
- 1p **41** Faruk Nafiz Özak noemt in totaal drie verschillende financieringsmodellen. Twee daarvan zijn 'yap-işlet-devret' en 'diş kredi'.
→ Wat is het derde financieringsmodel?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p **42** Wie neemt de uiteindelijke beslissing over de aanleg van de derde Bosporusbrug?
A de burgemeester van İstanbul
B de minister van Verkeer en Waterstaat
C de minister-president

Tekst 12

- 1p 43 Jij hebt de laatste drie jaar al eens meegedaan aan de gedichtenwedstrijd van het tijdschrift Platform. Je wilt weten of je ook dit jaar mee mag doen.
→ Welk artikel van het reglement zegt daar iets over?
Schrijf het nummer van dat artikel op in de uitwerkbijlage.

4. Avrupa Şiir Yarışması

Platform Dergisi tarafından, şiiri sevdirmek, şiir yazmayı özendirmek ve Türk edebiyatına yeni yetenekler kazandırmak amacıyla 4. Avrupa Şiir Yarışması düzenlenmektedir. Bugün bu yarışmaya başvuru için son gün. Katılmakta acele edin.

4. Avrupa Şiir Yarışması ile ilgili şartlar şöyledir:

- 1 Bu yarışmaya Avrupa'da yaşayan şairler katılabilir. (Türkiye'de ikamet eden şairlerin katılması mümkün değildir.)
- 2 Yarışmaya gönderilen şiirlerin daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış ve hiçbir yarışmaya katılmamış olmaları gerekir.
- 3 Önceki üç yarışmamıza katılan şairler 4. Avrupa Şiir Yarışması'na katılamazlar.
- 4 Her şair yarışmaya en fazla üç şiiri ile katılabilir.
- 5 Şiirlerde konu ve şekil serbesttir. Ama şiirlerin belli bir seviyenin üzerinde olmaları gerekir.
- 6 Şiirler iki bilgisayar sayfasından uzun olmamalı.
- 7 Şiirler bilgisayarda yazılmış olmalı. Mümkünse e-mail yoluyla veya cd'ye alınmış şekilde bize ulaştırılmalı.
- 8 Sonuçlar Platform'un 15 Mart sayısında ilan edilecek. İmkan olursa bir şiir programı organize edilecek ve derece alanlara bu programda ödülleri verilecek.
- 9 Yarışmacıların, kısa biyografilerini, adreslerini, varsa e-mail adreslerini bize mutlaka göndermeleri gerekir. Zira sonradan iletişim sorunu yaşanıyor.
- 10 Yarışmaya gönderilen şiirlerin telif hakları yarışmacılara ait olmakla beraber, Platform bu şiirleri dergide, internet ortamında veya olabilecek bir kitapta yayınlama hakkını saklı tutar.
- 11 Yarışmadan amaç, şiir yazmayı teşvik etmek ve yeni şairleri desteklemektir. Alıntı şiirlerle veya başkasından çalıntı yaparak yarışmalara katılmak hem hak ihlali hem de suçtur. Böyle olduğu tesbit edilen katılımcılar teşhir edileceği gibi, mahkemeye de verilebilecek.

ÖDÜLLER:

Birinciye: 250 euroluk hediye
İkinciye: 200 euroluk hediye
Üçüncüye: 150 euroluk hediye
5 mansiyona: 50 euroluk hediye

Şiirlerin gönderileceği adresler:
Platform Dergisi
Postbus 9510
1006 GA Amsterdam Hollanda

Tel : 0031 20 614 53 63 Fax : 0031 20 613 24 23 e-mail : info@platformmedia.nl
www.platformmedia.nl

Tekst 13

Heba amařır makinesi

Samsung'un ürettiği yeni çamaşır makinesi Heba, normal yıkama özelliğinin yanısıra susuz, deterjansız çamaşır yıkıyor ve kıyafetlerdeki tozu ve kokuyu otuz dakika içinde sadece sıcak hava kullanarak gideriyor.

Heba, yeni seramik rezistans teknolojisi ile diğer makinelere oranla sudaki kirecin makineye verdiği zararı da en aza indiriyor. Böylece hem makinenin kullanım ömrünü on yıla kadar uzatıyor hem de yüzde üç, dört daha az enerji tüketime imkan veriyor.

Heba'nın sahip olduğu bir diğer yeni özellik de 'elmas kazan'. Bu kazan sudaki minerallerin yüzeye sürtünmesini yüzde seksen azaltarak kıyafetlerin yıpranmasını engelliyor.

Samsung, dokunmatik ekrana sahip olan makinesi ile pazardaki yerini gclendirecek.

- 1p 44 Waarmee kan de Heba wasmachine ook wassen, behalve met water?
- A met hete lucht
  - B met spray
  - C met straling
  - D met wastabletten
- 1p 45 Hoe snel kan de Heba de was doen?
- A in 10 minuten
  - B in 30 minuten
  - C in 60 minuten
  - D in 80 minuten
- 1p 46 Waardoor gaat de Heba veel langer mee dan vroeger?
- A door de geringe kalkaanslag
  - B door de nieuwe wastrommel
  - C door het lagere energieverbruik
  - D door het touch screen